

[Duborg.]

forslag til Ende, uden at vi gør det klart for Landets Befolkning, hvad her sker, saa kan man tage sit Standpunkt. Om man ønsker, at Sukkerproduktionen fremtidig skal være Statsproduktion, afhænger ganske af, hvorledes man er indstillet politisk og økonomisk; der er intet mærkeligt i, at Socialdemokratiet er gaaet denne Vej, det er fuldkommen i Overensstemmelse med dette Partis økonomiske Opfattelse. Jeg maa erkende, at det er gjort med overmaade stor Behændighed, det er gjort med en saadan Behændighed, at Debatten baade her i Salen og i lige saa høj Grad udenfor Salen, i Landets Presse, har kunnet gaa ret stille af; denne revolutionerende Ændring i dansk Produktionsform, at en af vore vigtigste Produktioner, en af vore bedste Produktioner, baade teknisk og handelsmæssigt set, overgaar til Statsdrift, foregaar saa at sige uden Protest og uden synderlig Omtale. Enhver, der har nogen Indsigt i Sukkerproduktionen, kan i Virkeligheden ikke nære nogen Tvivl om, at forudsat at denne Ordning vedtages, er der ingen Udsigt til i en overskuelig Fremtid at komme bort derfra, alene af den Grund, at Sukkerfabrikkernes Aktionærer og derigennem Sukkerfabrikkerne selv vil være meget betænkelige ved at gaa bort derfra. Det Tab, der nu er lidt ved Nedgangen i Aktierne, er lidt, det er der ikke noget at gøre ved, men dermed er Risikoen forbi, saa har man disse Aktier, der er blevet til Obligationer, og Risikoen er begrænset, man ved, hvor galt det kan gaa, baade Chancen ved den fremtidige Drift og det eventuelle Tab ved den fremtidige Drift overgaar til Staten.

Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Hartvig Frisch) gav i Gaar en længere Redegørelse for Sukkerproduktionen i Danmark og i andre Lande. Jeg skal ikke komme dybere ind paa dette Emne, men vil blot henlede Opmærksomheden paa et bestemt Forhold, som vedrører dette Lovforslag. Efter at Brüsseler-Konventionen ved Krigens Begyndelse er ophørt, og vi er vendt tilbage til de kaotiske Forhold paa Sukkerhandelens Omraade, som man havde i Tiden før Brüsseler-Konventionen, hvor de sukkerekporterende Lande anvendte en Beskyttelse af en saadan Størrelse, at deres Salg til Udlandet kunde foregaa til en hvilken som helst Realisationspris, idet den indenlandske Pris var saa høj, at der derigennem alligevel trods Salg til en næsten hvilken som helst Pris kunde opnaas en meget tilfredsstillende Gennem-

snitspris, vil Forholdene paa Sukkermarkedet, indtil der paa ny bliver Mulighed for Tilvejebringelse af en Overenskomst mellem de sukkerproducerende Lande, en Overenskomst i Lighed med Brüsseler-Konventionen, som begrænser Beskyttelsen og derigennem indirekte Eksportpræmien, være saa ustabile i et Land som Danmark, at man ikke vil kunne undvære stærke Værneforanstaltninger overfor denne Produktion, hvis man overhovedet vil gøre sig nogen som helst Forhaabning om at bevare Produktionen.

Men Spørgsmaalet er dernæst: Er det nødvendigt derfor at gaa til den Udvej at lade Driften blive Statsdrift, Statsmonopol, eller kan man træffe disse Værneforanstaltninger paa Grundlag af den bestaaende Lovgivning? Jeg mener, at Venstre i det Forslag, der er fremsat, har givet et udmærket Grundlag for en saadan Ordning, et Grundlag, der lige saa fuldt betinger Opretholdelsen af Sukkerroedyrkingen i Danmark som Regeringens Forslag. Af den Grund er der altsaa ingen Anledning til at gaa over til Statsdrift eller Statsmonopol. Selve Overgangen til denne Driftsform byder, som jeg har nævnt, væsentlige Fordele for Aktionærerne, idet den giver dem et sikkert Udbytte.

Med Hensyn til Avlerne er Forholdet jo vanskeligt at bedømme baade i Øjeblikket og i Fremtiden, men jeg er tilbøjelig til at tro, at det store Flertal af Avlere her i Landet, naar de forstaaer, hvad Spørgsmaalet drejer sig om, afgjort vil foretrække at forblive under privat Driftsform, at forblive i det frie Marked. Man kan ganske vist maaske fra visse Avleres Side trøste sig med, at kommer vi ind under Statsdrift, kommer vi ogsaa ind under Statsforsorg, for saa vidt som Staten altid vil være nødsaget til at give en saadan Pris, at Produktionen kan opretholdes, men jeg tror alligevel, at langt det store Flertal af Avlerne rent personligt er indstillet saaledes, at de afgjort ikke ønsker at komme ind under Statsdrift og Statsforsorg med denne Produktionsform.

For Samfundet, for Forbrugerne betyder det selvfølgelig i første Omgang — derom kan der ikke strides — en Prisforhøjelse, og jeg vil tilføje, at der kan heller ikke være nogen Tvivl om, at en fortsat Statsdrift vil give dyrere Sukker for Forbrugerne, alle Forhold i øvrigt lige med Hensyn til Statens Beskatning ad denne Vej, end det vil være Tilfældet under den nuværende Driftsform. Jeg tror nok, det er berettiget at udtale, at det ligger udenfor enhver Sandsynlighed, at Statsdrift af disse Fabrikker teknisk set og